

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală”, în pricina civilă la cererea introductivă înaintată de Societatea Comercială „Ledamiris” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, prin care a fost admisă parțial cererea de validare a creanțelor Societății pe Acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală”

c o n s t a ț ă

La 23 iunie 2015 SC „Ledamiris” SRL s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine din motivul incapacității de plată și supraîndatorarea întreprinderii față de creditorii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015, a fost admisă spre examinare cererea SC „Ledamiris” SRL cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine, cu inițierea procedurii accelerate de restructurare a debitorului.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015, a fost admisă cererea introductivă depusă de debitorul SC „Ledamiris” SRL; s-a intentat procesul de insolabilitate față de SC „Ledamiris” SRL; s-a desemnat în calitate de administrator al insolabilității al SC „Ledamiris” SRL, ÎI „Jurie Ispas”, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015; s-au notificat creditorii SC „Ledamiris” SRL despre necesitatea înregistrării cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv în termen de cel mult 45 de zile de la data intentării procesului de insolabilitate, adică pînă la 29 septembrie 2015 inclusiv; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru data de 29 septembrie 2015, ora 14:00, în incinta Curții de Apel Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 73, sala de ședințe nr. 2, etajul 2.

La 20 august 2015 SA „Corporația de Finanțare Rurală” a depus cerere cu privire la admiterea creanțelor sale față de SC „Ledamiris” SRL în proces de insolabilitate în mărime de 10 775 590,34 lei cu titlu de creanțe garantate.

Deoarece de către administratorul insolabilității SC „Ledamiris” SRL nu a fost admisă cererea creditorului de admitere a creanțelor și includerii acestora în tabelul definitiv al creanțelor debitorului insolabil - SC „Ledamiris” SRL, la 11

noiembrie 2015 SA „Corporația de Finanțare Rurală” a depus contestație cu privire la neinclusiunea creanțelor înaintate.

În motivarea contestației SA „Corporația de Finanțare Rurală” a invocat că, temeiul juridic al creanței față de SC „Ledamiris” SRL este contractul de împrumut nr. 164/2006 din 29 mai 2006, în condițiile căruia ultimul a primit, cu titlu oneros, de la creditorul SA „Corporația de Finanțare Rurală” un împrumut bănesc în sumă de 4 080 000 lei, cu scadența finală la 01 iunie 2008.

Menționează că suma datorată la data intentării procesului de insolvență față de SC „Ledamiris” SRL constituie 10 775 590,34 lei și este formată din obligația de bază, obligațiile pecuniare accesorii și din cheltuielile suportate de creditor în legătură cu exercitarea dreptului de ipotecă (judecată și executare) și întreținerea obiectului ipotecat, după cum urmează: împrumut restant 3 442 840 lei, dobânda de întârziere 682 959 lei, dobânda restantă 6 147 557 lei și penalitatea de întârziere în mărime de 311 190 lei.

Invocă că soldul cheltuielilor suportate de creditor în procesul de exercitare a dreptului de ipotecă, de executare a hotărârii Judecătoriai Economice de Circumscripție din 27 decembrie 2011 și de întreținere a obiectului ipotecat transmis în posesiunea SA „Corporația de Finanțare Rurală”, conform procesului-verbal din 07 iunie 2013 întocmit de executorul judecătoresc Rotaru Vera, constituie suma de 191 357,34 lei.

Afirmă că în temeiul contractului de ipotecă nr. 164/2006/1 din 31 mai 2006, autentificat notarial și înregistrat sub nr. 2920 la 31 mai 2006, încheiat cu debitorul ipotecar SC „Ledamiris” SRL, în favoarea creditorului a fost ipotecat imobilul - încăpere cu destinație nelocativă, suprafața de 358,5 m.p., număr cadastral 010052018201001, amplasată în mun. Chișinău str. Bănulescu Bodoni nr. 16, cu valoarea ipotecară de 5 300 000 lei.

Indică că în prezent obiectul ipotecat enunțat a fost transmis în posesiunea creditorului ipotecar SA „Corporația de Finanțare Rurală” pentru vânzare, sub controlul instanței de judecată, în contul satisfacerii creanțelor ipotecare, în baza procesului-verbal din 07 iunie 2013 întocmit de executorul judecătoresc Rotaru Vera în cadrul procedurii de executare silită a hotărârii Judecătoriai Economice de Circumscripție din 27 decembrie 2011, devenită irevocabilă la 24 aprilie 2013.

Temeiul legal al exercitării dreptului de ipotecă, în calitate de drept accesoriu, constă în satisfacerea creanțelor ipotecare care derivă din contractul de împrumut, cu titlu de drept principal, a căror executare integrală a fost asigurată expres prin pct. 1.2 al contractului de ipotecă, conform garanției reale constituite în baza contractului de ipotecă nr. 164/2006/1 din 31 mai 2006.

Precizează că administratorul insolvenței SC „Ledamiris” SRL refuzând admiterea creanțelor SA „Corporația de Finanțare Rurală” față de debitorul insolvent SC „Ledamiris” SRL, nu a indicat nici un temei legal în baza căruia a refuzat admiterea creanțelor menționate în tabelul definitiv al creanțelor.

Cere SA „Corporația de Finanțare Rurală” admiterea contestației, validarea creanțelor și includerea creanțelor înaintate de SA „Corporația de Finanțare Rurală” față de SC „Ledamiris” SRL în proces de insolvență în sumă de 10 775 590,34 lei în tabelul definitiv al creanțelor debitorului insolvent SC „Ledamiris” SRL cu titlu de creanțe garantate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, s-a admis parțial cererea de admitere a creanțelor depusă de SA „Corporația de Finanțare Rurală” cu privire la neincluderea creanțelor înaintate în tabelul definitiv al creanțelor debitorului SC „Ledamiris” SRL; s-a validat creanța creditorului SA „Corporația de Finanțare Rurală” în sumă de 5 300 000 lei față de SC „Ledamiris” SRL cu titlu de creanțe garantate; în rest, s-a respins cererea SA „Corporația de Finanțare Rurală” de validare a creanței în mărime de 5 475 590,34 lei și s-a explicat SA „Corporația de Finanțare Rurală” că este în drept să intenteze un proces separat de confirmare a creanței în instanța de drept comun; s-a obligat administratorul insolvenței SC „Ledamiris” SRL să rectifice tabelul definitiv al creanțelor debitorului insolubil.

La 15 februarie 2016 SA „Corporația de Finanțare Rurală” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de insolvență din 02 februarie 2016, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de validare a creanțelor în sumă de 10 775 590,00 lei față de SC „Ledamiris” SRL cu titlu de creanțe garantate.

În motivarea recursului a indicat că, încheierea instanței de insolvență din 02 februarie 2016 este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și a normelor de drept procedural.

Astfel, conform art. 461 al. (4) Cod civil, dacă în contract nu se prevede altfel, gajul garantează creanța în volumul existent la momentul satisfacerii, inclusiv capitalul, dobânzile, cheltuielile de urmărire și cheltuielile de întreținere a bunului gajat. Prin contract, părțile pot extinde garanția și asupra penalităților și prejudiciului cauzat prin neexecutare.

Art. 14 al. (3) al Legii cu privire la gaj nr. 449 din 30 iulie 2001 la rîndul său indică că, gajul garantează obligația propriu-zisă, dobânzile, cheltuielile de urmărire și cheltuielile de întreținere a bunului gajat. Părțile pot extinde prin contract garanția și asupra penalităților și prejudiciilor cauzate prin neexecutare sau executare necorespunzătoare.

Și art. 50 al. (1) din Legea insolvenței stipulează că, creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sînt îndreptățiți la satisfacerea prioritara a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

Respectiv, deși instanța în motivarea soluției adoptate face trimitere la contractul de ipotecă nr. 164/2006/1 din 31 mai 2006, aceasta a omis a se expune și asupra pct. 2 din contract, prin care debitorul garantează și plata dobînzii de întîrziere, penalității, cheltuielilor de urmărire și de întreținere a bunului gajat din contul garanției reale constituită convențional de către SC „Ledamiris” SRL în favoarea recurentului.

În circumstanțele date, instanța urma să dispună spre validare dobînda de întîrziere și penalitatea de 944149 lei, precum și cheltuielile de urmărire și întreținere a bunului gajat de 191357,34 lei care se atribuie la categoria creanțelor garantate și supuse validării corespunzătoare și satisfacerii prioritare din contul bunului gajat, care este parte componentă a masei debitoare.

Sunt neîntemeiate argumentele instanței precum că partea din creanțele nevalidate nu au fost probate în vreun mod, în cazul în care recurentul a prezentat în acest sens contractul de împrumut nr. 164/2006 din 29 mai 2006, contractul de ipotecă nr. 164/2006/1 din 31 mai 2006, copiile dispozițiilor de plată pe 8 file, calculul

detaliat al datoriei pînă la 08 septembrie 2015, evidența contabilă desfășurată a cheltuielilor de urmărire și întreținere a gajului, hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripție din 27 decembrie 2011. Deci, recurentul a prezentat înscrisuri care atestă caracterul cert și exigibil al creanțelor garantate în sumă de 10 775 590,00 lei

Motivul instanței în sensul exonerării debitorului insolubil de cheltuielile de urmărire și întreținere a bunului gajat în sumă de 191357,34 lei contravine normelor legale și materialului probator.

Transmiterea obiectului ipotecat în posesiunea recurentului pentru vânzare sub control judecătoresc, în scopul satisfacerii creanțelor ipotecare, este incompatibil cu transmiterea obiectului ipotecat în proprietatea recurentului în contul stingerii datoriilor SC „Ledamiris” SRL față de recurent. Or, sunt ilegale argumentele instanței precum că recurentul ar fi renunțat la creanțele sale garantate față de SC „Ledamiris” SRL în legătură cu transmiterea obiectului ipotecat în posesiunea recurentului pentru vânzare sub control judecătoresc.

Neîntemeiat instanța a validat creanța recurentului în limita valorii obiectului gajului, în cazul în care valoarea reală a acestuia este de 6580500 lei, conform raportului de evaluare nr. 2705 din 07 august 2013.

Dezacordul debitorului în raport cu formula și perioada de calcul a dobînzilor și penalităților, în condițiile contractului de împrumut, poate fi calificată doar ca litigiu de fapt între părțile actului juridic vizat, însă în nici un mod ca un litigiu de drept, cum a determinat instanța, obiectul căruia îl constituie nu circumstanțele de fapt, dar însuși conținutul raportului juridic, format din drepturile și obligațiile subiecților.

Sunt ilegale și invocările debitorului vis-a-vis de calculul dobînzii de întârziere, care, în principiu, după cum s-a demonstrat, sunt într-o relație rezonabilă în raport cu rata de bază a BNM, precum și pretenția de încasare a penalității se prescrie odată cu obligația principală, respectiv nu poate fi invocată prescrierea acesteia ca tardivă.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că încheierea instanței de insolabilitate din 02 februarie 2016 a fost contestată cu recurs la 15 februarie 2016, prin urmare instanța consideră că recursul este depus în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Astfel materialele cauzei cert denotă că, prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2015 s-a admis cererea introductivă depusă de debitorul SC „Ledamiris” SRL; s-a intentat procesul de insolabilitate față de SC „Ledamiris” SRL; s-a desemnat în calitate de administrator al insolabilității SC „Ledamiris” SRL, ÎI „Iurie Ispas”, deținătorul autorizației nr. 165 din 19 ianuarie 2015; s-au notificat creditorii SC „Ledamiris” SRL despre necesitatea înaintării cererilor de validare a

creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv în termen de cel mult 45 de zile de la data intentării procesului de insolvență, adică pînă la 29 septembrie 2015 inclusiv; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru data de 29 septembrie 2015, ora 14:00, în incinta Curții de Apel Chișinău din bd. Ștefan cel Mare 73, sala de ședințe nr. 2, etajul 2.

La 20 august 2015 SA „Corporația de Finanțare Rurală” a depus cerere cu privire la admiterea creanțelor societății față de SC „Ledamiris” SRL în proces de insolvență în mărime de 10 775 590,34 lei cu titlu de creanțe garantate, constituită din obligația de bază restantă și cele pecuniare accesorii (dobînda de întârziere, dobînda restantă, penalitatea), cheltuielile suportate de creditor în legătură cu exercitarea dreptului de ipotecă (judecată și executare), precum și întreținerea bunului ipotecat.

Administratorul insolvenței SC „Ledamiris” SRL a respins cererea creditorului SA „Corporația de Finanțare Rurală” de admitere a creanțelor și includerea acestora în tabelul definitiv al creanțelor debitorului insolvent SC „Ledamiris” SRL.

La 11 noiembrie 2015 creditorul SA „Corporația de Finanțare Rurală” a depus contestație asupra acestui fapt, iar ca rezultat instanța de insolvență prin încheierea din 02 februarie 2016 a decis admiterea parțială a contestației și a validat creanța de 5 300 000 lei cu titlu de creanță garantată, în rest cererea de admitere a creanțelor în mărime de 5 475 590,34 lei a fost respinsă, fiind explicat creditorului că în această parte este în drept să intenteze un proces separat în instanța de drept comun în procedură contencioasă de confirmare a acesteia.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind întemeiate concluziile date din următoarele considerente.

Creanțele se supun procedurii de verificare de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale. Administratorul insolvenței/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolvență și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe. În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin.(4), administratorul insolvenței/lichidatorul va putea solicita reprezentantului debitorului explicații, informații și documente suplimentare, după caz, conform art. 142 al. (1), al. (4) și al. (5) a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Art. 143 al. (4) al aceleiași legi stabilește că, după intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolvenței/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolvență la ședința de validare a creditorilor.

Debitorul și creditorii însă pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv, care se depun în scris la instanța de

judecată care examinează cazul de insolvabilitate cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv, conform art. 144 al. (1) și al. (2) a Legii insolvabilității.

În procesul examinării contestațiilor, contestatorul și/sau creditorul a cărui creanță a fost contestată, precum și administratorul sau alte persoane au dreptul să prezinte oricare probe și dovezi și să-și exercite toate drepturile sale de parte în proces conform CPC.

Instanța de insolvabilitate corect a reținut circumstanțele cauzei precum că, SC „Ledamiris” SRL a beneficiat de la SA „Corporația de Finanțare Rurală” de un împrumut în sumă de 4 080 000 lei, cu scadența finală la 01 iunie 2008, în baza contractului nr. 164/2006 din 29 mai 2006.

În temeiul contractului de ipotecă nr. 164/2006/1 din 31 mai 2006, autentificat notarial și înregistrat sub nr. 2920, SC „Ledamiris” SRL a ipotecat în favoarea creditorului imobilul - încăperea cu destinație nelocativă cu suprafața de 358,5 m.p., număr cadastral 010052018201001, amplasată în mun. Chișinău str. Bănulescu Bodoni nr. 16, cu valoarea ipotecară de 5 300 000 lei.

Obiectul ipotecat a fost transmis în posesiunea SA „Corporația de Finanțare Rurală” conform procesului-verbal din 07 iunie 2013 întocmit de executorul judecătoresc Rotaru Vera.

Deoarece valoarea ipotecară a imobilului a fost stabilită prin contractul de ipotecă în mărime de 5 300 000 lei, instanța corect a admis creanța în cauză cu titlu de creanță garantată. Ba mai mult, după cum s-a stabilit, imobilul ipotecat a trecut în posesia SA „Corporația de Finanțare Rurală” conform procesului-verbal din 07 iunie 2013 întocmit de executorul judecătoresc. Respectiv, pretențiile față de debitor privind restituirea cheltuielilor suportate de creditor în procesul de exercitare a dreptului de ipotecă, de executare a hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 27 decembrie 2011 și de întreținere a obiectului ipotecat, nu pot fi imputate debitorului insolubil, deoarece bunul a fost transmis în posesia creditorului pentru vânzare sub controlul instanței de judecată. Or, acest fapt rezultă nemijlocit și din dispozitivul hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție din 27 decembrie 2011.

Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, creanța se radiază din tabel, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte, conform art. 144 al. (4) al Legii insolvabilității.

Având în vedere că debitorul a obiectat asupra valorii creanței de 5475590,34 lei, în argumentarea căreia urmează a fi reclamate probe suplimentare, instanța corect a determinat că creanța nu este una certă și exigibilă, respectiv nu poate fi validată în cadrul procesului de insolvabilitate a SC „Ledamiris” SRL, însă a stabilit că SA „Corporația de Finanțare Rurală” nu este lipsită de dreptul de a intenta un proces separat pentru confirmarea creanței sale în procedură contencioasă.

Deci, oricare litigiu aflat pe rol la data intentării procesului de insolvabilitate, inclusiv care se referă la masa debitoare, vor continua a fi judecate în instanțele de judecată, care au început examinarea. Alte litigii de drept, fie ca rezultat al admitterii contestațiilor împotriva creanțelor ca rezultat al existenței unui litigiu de drept cu radierea creanței din tabelul definitiv (art.144 din lege), fie litigii apărute după

intentarea procesului de insolabilitate sau în alte cazuri, cu excepția celor stabilite expres în art.5 din lege, se judecă de alte instanțe de judecată, potrivit competenței.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea primei instanțe este întemeiată și legală, iar critiquele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea primei instanțe.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în pricina civilă la cererea introductivă înaintată de Societatea Comercială „Ledamiris” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat